

RYÖVASK

MUSEOVIRASTO	
9	7 19 90
Dnro	27, 311, 1990

07.06-90

42:8

LUVIA 1724
RYÖVÄSKERI
1990

Raportti Ryöväsken "Liitupiippu"-hylvyn inventoinnista 02.06-90

Luvian saaristossa, muutama kymmenen kilometriä Porista länsi-luoteeseen, ja Reposaaressa 30 km etelään, olevan Ryöväsken saarella on "Junnunloukku"-nimellä tunnettu lahdella. Sen rannan läheisyydessä makaa noin 1-2 m syvällä veden alla laivanhylky ja toinen, pintahylky sisemmällä lahdessa.

Inventoitavana ollut liitupiippu-hylvyn tämänhetkinen pituus on hievan alle 17 m. Kohteen merikorttikoordinaatit ovat 61' 23,55" ja 21' 25,42". Hylky makaa noin 12-20 metriä lahden rannasta. Siittä n. 40-50 metriä koilliseen eli pitemmällä lahden pohjukaan makaa lahdelle nimen antanut pintahylky (?).

Kyseinen lahti on ollut vielä 1700-luvulla purjehduskelpoinen salmi Ryöväsken ja toisen, pienemmän saaren välillä, mutta maannousun takia nyt on salmi täysin ummessa ja metsittynyt.

Inventoiudusta liitupiippuhylystä on jäljellä laivan pohjaosa ja muutama kaaren osa slagetitista. Keula- ja perärangat puuttuvat ja samoin kuljet sekä kaikki merkit kannesta. Joitain kylkilautoja saattaa maata aluksen vieressä pohjalla.

Aluksesta kerrotaan aikoinaan paikkakuntalaisten löytäneen liitupiippuja ja siksi hylky on saanut nimen "liitupiippuhylky"«

Lahtea kutsutaan Junnuloukku-lahdeksi, johtuen tästä liitupiippuhylystä n. 50 m lounaaseen (lahden pohjukaan päin) makaavasta, suurimaksi osaksi pinnalla olevasta hylystä. Tämä "Junnu"-nimisen hylvyn sanotaan olevan jokseenkin tasapohjaisen, vaikka se muuten näyttää olevan aikalailla tavanomainen limisaumainen pienehkö laiva.

"Junnulla" ei käyty eikä sitä tutkittu lainkaan tämän tutkimuksen aikana.

Liitupiippu hyllyssä sukelsivat H. Alopaeus ja Seppo Salonen (Porista) yhteensä noin 1t 10 min. Hylystä laadittiin oheinen karkea mittanauha-skissi.

Alus on ilmeisesti havupuurakenteinen, limilaitainen ja laudoitus toisiinsa kiinnitetty rautanauloin (kotkatut).

Alus on melko tasapohjainen, ns. kölikaivo tyyppiä. Kölikaivo on aikaansaatu hieman erikoisella tavalla siten että kölin päälle on (mutta vain n. 3,6 m keulasta taaksepäin!) asetettu toinen, n. 25 cm korkuinen hirsi, jonka yli pohjatukit kulkevat. Tämän jälkeen loppuu ko. kölin "korotus ja pohjatukit kulkevat yksinkertaisesti tyhjän päällä n. vajaan metrin matkalla, pohjalaudoituksen kääntyessä alas kölille. Hyllyssä on tämä kölikaivo jokseenkin töysi sedimenttiä.

Kuusi metriä (perästä lähtien) on pohjatukin sivuun tehty hyvin karkea ja (ylhäältä katsoen) osin epäsymmetrinen (vino) lovetus. Ajan lyhyden vuoksi ei voitu todeta, oliko kyseessä maston rakenteita, mahd. pumppuputken kolo tai jotain muuta.

Aluksen runko on haljennut tältä kohden. Sen peräpää on ollut (vesirajan alla) selvästi terävämpi kuin keulassa. Keula on saattanut ol-

la varsin pysty, ja vähän samantapainen muodoltaan kuin sisävesien "tervahöyryjen" tylpähkö keulamuo- to.

Hylystä puuttuu sekä keula että peräranka ja myös mahdolliset ran- kujen tukipolvet (jos niitä on ollut).

Samoin on sekä keulan että perän laudoitus rikkoutunut siten että ainakaan pikaisella tutkimuksella ei voitu varmuudella sanoa, aluksen keulan tai perän muodoista.

Kuitenkin oltiin näkevinään erityisesti perän laudoituksen tasai- selta näyttävässä katkeamisessa merkkejä suurehkon , yksinkertaisinta mallia olevan (ns, katkaistu perä, ilman vesipeiliä) -tyyppisen perä- peilin olemassaolosta

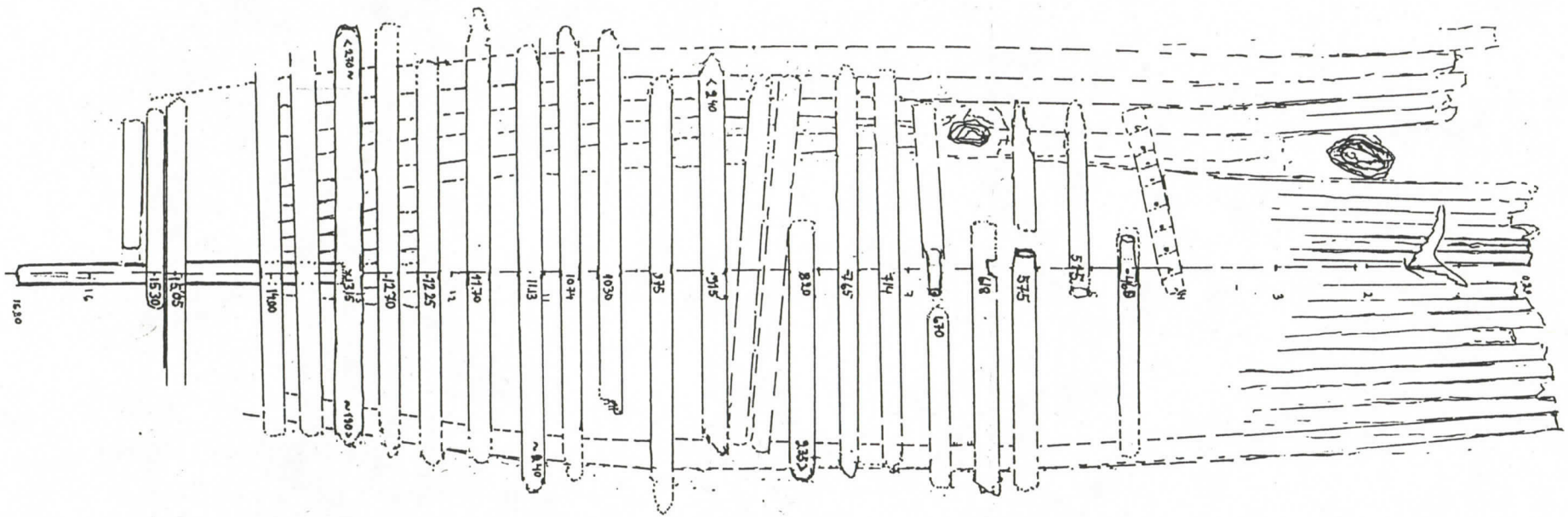
Mitään kyljen kaaritusta tai vastaavia rakenteita ei voitu paikalla havaita. Erinäisiä pohjalla olevia irtolautoja ei ajanpuutten vuoksi huomioitu.

Kaikki merkit mahdollisen kannen rakenteesta tai kannen pituudesta puuttuvat.

Kohde on suhteellisen kovalla pohjalla ja sinäänsä hyvä mittaus- harjoituspaikka kirkkaan veden ja melko hyvän suojaisuutensa vuoksi.

Mahdollisena häirtana voi olla kiukkuiseksi kuvattu ranta-asukas (huvila).

Harry Alopaeus.

RYÖVÄSKARI I

H. HALOPAEUS

1:50
05.06-